

Pieśń I (O Fridruszu)

MIKOŁAJ SĘP SZARZYŃSKI

Pieśń I

O FRIDRUSZU, KTÓRY POD SOKALEM ZABIT OD TATARÓW ROKU PAŃSKIEGO 1519

Umysł stateczny i w cnotach gruntowny
Kto ma od Boga, żywie świętym równy;
Nie tylko wytrwa gniew szczęścia surowy,
Ale i łaską wzgardzić jest gotowy.

Święty

Tysiąc przykładów! Ale dostateczny
Słów moich świadek sam Fridrusz¹ serdeczny,
Który to sprawił, że się mniej wstydamy
Blizny, prze upór co nieszczęścia mamy.

Śmierć bohaterska, Honor

Na Sokal wojska gdy już płaczliwego
Ostatek uwiódł od rąk okrutnego
Pohańca, — wolny, serce niełękliwe
Odkrył, te słowa mówiąc pamiętliwe:

„Farbę Bugowej, widziałem, krew wody
Nasza zmieniła, prócz pohańskiej szkody.²
Skrzyły się pola pod zacnem i ciałą,
A mnie, niestetyż, kto w te zagnał wały?

Bojażń wyrodna w serce me nie wchodzi,
Lecz, mogąc pomóc, żywiąc, umrzeć szkodzi,
Choć miejsce wzywa, i dusza uczciwa
Krwią, ciałem, zbroją, sławę kupić chciwa.

Ale jeszcze trwa ten targ: otwórz brone³,
Otwórz, już mię wstyd mur mieć za obronę;
Niechaj przypłaci pohaniec zdradliwy,
Że tył mój widział, gdym zbrojny i żywy”.

To rzekszy⁴, jako z działa śmiertelnego
Kamień, płomienia gwałtem siarczystego
Z hukiem wyparty, jako przez wiatr rzadki
Leci przez ciała, dając im upadki:

Tak mężny Fridrusz, gniewy ślachtetnemi
Zapalon, z zamku z krzyki rycerskiemi
Wypadł i przeszedł zastęp niezliczony
Swą i tatarską prawie krwią zjuszony.

Zemsta

¹Fridrusz właśc. Fryderyk Herburt (1470 – 1519) — chorąży lwowski, w 1519 r. zginął w trakcie obrony miasta Sokal [przypis edytorski]

²Farbę Bugowej, widziałem, krew wody / Nasza zmieniła, prócz pohańskiej szkody — tj.: widziałem, jak nasza krew zmieniła barwę wody Bugu, choć pohańcy nie odnieśli szkody. [przypis redakcyjny]

³brona (tu daw.) — brama. [przypis redakcyjny]

⁴rzekszy — dziś: rzekłszy. [przypis edytorski]

Tam zaś, by tygrys, gdy swe baczy dzieci
Miedzy myśliwcy, choć tysiąc strzał leci,
Wpada w pośrodek, nie o ratunk⁵ dbając,
Ale o pomstę, szkodzi, i konając:

Taki był on mąż. Widząc swój lud zbity,
Drugi związany, aż go znamienity
Duch ze krwią odbiegł. Padł. Krzyknął bezbożny
Zastęp i więźnie. Lecz był okrzyk różny...

O cny rycerzu! nie tylko szczęśliwie
Duch twój z wielkimi bohatry żywie:
I tu, dokąd Bug cichy wody swoje
Niesie do Wisły, dotąd imię twoje

Trwać będzie w ustach ludu rycerskiego.
I rzecze człowiek serca wspaniałego:
„Z lepszym ojczyzny szczęściem, wieczny Panie,
Racz mi naznaczyć tak prędkie skonanie”.

Ojczyzna, Sława

---

⁵ratunk (daw.) — ratunek. [przypis redakcyjny]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na *Licencji Wolnej Sztuki 1.3*. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesn-i-o-fridruszu>

Tekst opracowany na podstawie: Mikołaj Sęp Szarzyński, *Rytmy albo Wiersze polskie w wyborze*, wyd. E. Wende i S-ka., Warszawa 1914

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).